

Jeg må sige ud fra den erfaring, jeg har, at jeg ikke genkender det billede. Ved den sidste lovændring blev der bl.a. set på de internationale erfaringer på tilgængelighedsområdet, herunder i de nordiske lande og USA, og konklusionen var, at der ikke var belæg for at sige, at den danske lovgivning og praksis som helhed betragtet var mere restriktiv end i de øvrige lande.

At lovgrundlagene så er meget forskellige i deres opbygning er en anden ting, som gør området svært at sammenligne. Det er nok også baggrunden for den fejlslået, at vi skulle være så lukkede i Danmark.

Forud for udarbejdelsen af lovforslaget har Kulturministeriet gennemført en sådan lovovervågning af arkivlovens tilgængelighedsbestemmelser, sådan som det også var forudsat i lovbetænkningerne til den gældende arkivlov.

Lovovervågningen har været tilrettelagt således, at Statens Arkiver og det såkaldte Tilgængelighedsudvalg er blevet bedt om deres vurdering af, om arkivloven lever op til sin hensigt, samt eventuelle behov for ændringer. Efterfølgende har Kulturministeriet udsendt disse bidrag til en bredere høring blandt repræsentanter for offentlige myndigheder, forskning og pressen, og en redegørelse er efterfølgende blevet udarbejdet og oversendt til Kulturudvalget.

Lovovervågningen viste overordnet, at den ordning, der er tilvejebragt med den gældende arkivlov og den dertil knyttede praksis, altoverskende betragtes som tilfredsstillende. Målsætningen med arkivloven, at sikre størst mulig åbenhed i adgangen til offentlige arkivalier uden dermed at tilsidesætte relevante beskyttelseshensyn, synes i hovedtræk at være opnået.

Jeg har derfor ikke fundet grundlag for at lave omfattende ændringer af arkivloven. Formålet med de foreslåede ændringer, som jeg nu fremsætter med dette forslag, er at skabe større åbenhed og en mere hensigtsmæssig administrativ ordning ved at nedsætte enkelte af de særlige frister for tilgængelighedssager inden for strafferetsplejen og sager vedrørende statistisk grundmateriale.

Endvidere ophæves med lovforslaget en gammel bestemmelse om evig anonymitet for hemmeligt fødende, idet dette beskyttelseshensyn i dag må anses for at være forældet. I praksis betyder det nedsættelse fra 100 til 75 år for oplysninger om hemmeligt fødende.

Lovforslaget lægger op til yderligere liberalisering af arkivlovens tilgængelighedsbestemmelser. De særlige frister for henholdsvis sager

inden for strafferetsplejen og sagerne omfattende statistisk grundmateriale foreslås sat ned til 20 år, svarende til de generelle frister for, hvornår arkivalier er tilgængelige.

For så vidt angår sager inden for strafferetsplejen, gælder dog den regel, at den afleverende myndighed kan nægte adgang for sager, der er mellem 20 og 50 år gamle, hvis særlige hensyn gør sig gældende. Sådanne hensyn kan være beskyttelse af vidner og forurettede samt beskyttelse af politiets og anklagemyndighedens kilder og meddelere, men det kan også være hensynet til verserende sager eller til samarbejde med andre landes myndigheder, som skal tages i betragtning i forhold til spørgsmål om adgang.

Den socialdemokratiske ordfører, hr. Mogens Jensen, spurgte så, hvad Justitsministeriet mener nu, jævnfør også deres reaktion på forslaget her. De synes, at forslaget er tilfredsstillende nu, og med de ændringer, der her er foretaget, er man positiv over for forslaget.

Lovforslaget får samtidig den konsekvens, at der er sket en forenkling i forvaltningen i forbindelse med behandling og afgørelse af ansøgninger om adgang til ikke umiddelbart tilgængelige arkivalier.

I flere sager vil der fremover kun være én myndighed, nemlig Statens Arkiver, der tager stilling til ansøgningerne. Dermed bliver sagsbehandlingstiden også kortere til glæde for borgerne. Skulle Statens Arkivers afgørelse gå borgeren imod, har borgeren mulighed for at indbringe afgørelsen for den afleverende myndighed, og derefter følger sagen den almindelige klagegang. For de statslige arkivaliers vedkommende er det således i sidste ende den relevante minister, der træffer afgørelsen og er politisk ansvarlig for den.

Kl. 10.25

Den socialdemokratiske ordfører, hr. Mogens Jensen, spurgte også om § 28. Som udgangspunkt er det jo sådan, at folkekirken og de anerkendte trossamfunds materielbøger er tilgængelige efter 50 år, og det skal de fortsat være efter lovforslaget. Den foreslåede bestemmelse er kun tiltænkt brug i ganske særlige tilfælde, dvs. rent undtagelsesvis.

Forslaget er, kan jeg godt oplyse her, foranlediget af et konkret tilfælde, hvor Mosaik Trossamfund har henvendt sig til rigsarkivaren og fået indført en ordning, hvorefter anmodning om benyttelse af materielbøger, der er yngre end 100 år, forelægges rigsarkivaren. Denne ordning er indført med baggrund i det generelt forhøjede